

PROGRAMA

examenului de admitere la doctorat la specialitatea

Specialitatea 521.01 Teorie economică și politici economice

INTRODUCERE

Programa pentru examenul de admitere de doctorat la specialitatea 521.01 „Teorie Economică și Politici Economice” este elaborată în baza disciplinelor fundamentale „Microeconomie” și „Macroeconomie”.

Pe parcursul însușirii acestor discipline potențialii candidați la studii doctorale au putut obține cunoștințe și abilități necesare în analiza fenomenelor și proceselor micro- și macroeconomice, în depistarea tendințelor de dezvoltare și a disfuncționalităților care pot afecta funcționarea normală a sistemului economic. Pentru a susține cu succes examenul de admitere la specialitatea 521.01, candidații la studiile doctorale ar trebui să demonstreze competențe care permit explicarea comportamentului economic al consumatorului și producătorului, a specificului comportamentului firmelor în diferite structuri concurențiale de piață, evaluarea stării și dinamicii economiei în ansamblu, explicarea cauzelor și căilor de reducere a șomajului și inflației, delimitarea politicilor economice și a condițiilor aplicării lor, precum și cunoașterea caracteristicilor economiei deschise și a balanței de plăți externe.

Candidatul trebuie să posede deprinderi practice pentru selectarea materialului necesar din bazele de date, efectuarea cercetărilor de tip fundamental, utilizând metode generale și specifice de investigare și, în baza acestora, să formuleze concluzii și să înainteze recomandări.

Tema 1. Teoria comportamentului consumatorului

Cuvinte cheie: preferințe, utilitate totală și marginală, curbe de indiferență, rata marginală de substituție a bunurilor, linia bugetului, echilibrul consumatorului.

Preferințele, prețurile și veniturile ca factori ce influențează comportamentul consumatorului.

Comportamentul consumatorului în abordare cardinală. Utilitatea totală și utilitatea marginală. Legea utilității marginale descrescânde. Ecuația echilibrului consumatorului.

Comportamentul consumatorului în abordare ordinală. Curbe de indiferență. Rata marginală de substituție a bunurilor. Linia bugetară și panta ei. Influența modificării venitului și a prețurilor asupra liniei bugetare. Echilibrul consumatorului și maximizarea utilității totale.

Modificarea echilibrului consumatorului: curba „venit-consum” și curba „preț-consum”. Deducerea curbei cererii.

Tema 2. Teoria comportamentului producătorului

Cuvinte cheie: funcții de producție, produs total, mediu și marginal al factorului de producție variabil, legea randamentelor neproportionale, izocuante, rata marginală de substituție tehnologică a factorilor de producție, linia izocost, echilibrul

producătorului, costul de producție total, mediu și marginal, profit total, mediu și marginal.

Funcțiile de producție și tipurile lor. Combinarea și substituirea factorilor de producție.

Analiza producției pe termen scurt. Produsul total, mediu și marginal al factorului de producție variabil. Legea randamentelor neproporționale. Corelația dintre diferite tipuri de produse. Limitele creșterii volumului de producție și eficiența utilizării factorului de producție variabil.

Analiza producției pe termen lung. Izocuantele. Rata marginală de substituție tehnologică a factorilor de producție. Randamentele de scară a producției. Linia izocost și panta ei. Echilibrul producătorului și minimizarea costurilor. Modificarea echilibrului producătorului și curba producției optime.

Costurile de producție contabile și economice. Profitul normal ca element al costului economic.

Analiza costurilor pe termen scurt. Costurile totale, medii și marginale. Corelația dintre diferite tipuri de costuri. Costurile de producție pe termen lung. Economii și dezechomii interne de scară.

Tipologia profitului. Profit contabil și economic. Profit normal, mediu și marginal.

Maximizarea profitului în baza indicatorilor totali și marginali.

Tema 3. Comportamentul firmelor pe piața cu concurență perfectă

Cuvinte cheie: piața cu concurență perfectă, volum optimal de producție, maximizarea profitului, recuperarea costurilor, minimizarea pierderilor, suspendarea activității firmei.

Particularitățile pieței cu concurență perfectă.

Comportamentul firmelor pe termen scurt. Cererea pentru producția firmei și veniturile firmei. Maximizarea profitului firmei pe piața cu concurență perfectă. Recuperarea cheltuielilor. Minimizarea pierderilor și suspendarea activității firmei.

Realizarea echilibrului firmei pe piața cu concurență perfectă pe termen lung. Specificul ofertei pieței pe termen lung: cazul costurilor de producție constante, crescătoare și descrescătoare.

Avantajele și dezavantajele pieței cu concurență perfectă.

Tema 4. Comportamentul firmelor pe piața monopolistă

Cuvinte cheie: piață monopolistă, putere de piață, volum optimal de producție, preț de monopol, discriminare prin preț, legislație antimonopolistă

Particularitățile pieței monopoliste. Barierele de intrare în ramură și puterea de piață.

Comportamentul firmei monopol pe termen scurt. Cererea din producția firmei monopolist și veniturile ei. Maximizarea profitului firmei monopolist. Echilibrul firmei monopolist care înregistrează pierderi.

Realizarea echilibrului firmei monopolist pe termen lung. Oferta firmei monopolist. Discriminarea prin preț.

Avantajele și dezavantajele monopolului. Metodele de reglementare a monopolului de către stat.

Tema 5. Comportamentul firmelor pe piața cu concurență monopolistică

Cuvinte cheie: piață cu concurență monopolistică, volum optimal de producție, maximizarea profitului, minimizarea pierderilor, exces a capacităților de producție.

Particularitățile pieței cu concurență monopolistică.

Comportamentul firmei pe termen scurt. Cererea pentru producția firmei și veniturile firmei. Maximizarea profitului și minimizarea pierderilor.

Realizarea echilibrului firmei pe termen lung. Excesul capacităților de producție. Efectele publicității pe piața cu concurență monopolistică.

Avantajele și dezavantajele pieței cu concurență monopolistică.

Tema 6. Comportamentul firmelor pe piața oligopolistă

Cuvinte cheie: oligopol, comportament cooperant al firmelor, comportament concurențial al firmelor, cartel, firmă dominantă, duopol tip Bertrand, Cournot, Stackelberg.

Particularitățile pieței oligopoliste. Teoria jocurilor și comportamentul strategic.

Comportamentul cooperant al firmelor oligopoliste. Oligopolul cooperant de tip cartel. Oligopolul cu firmă dominantă. Oligopolul cu firmă barometru.

Comportamentul concurențial al firmelor oligopoliste. Oligopolul tip Bertrand. Duopolul tip Cournot. Duopolul asimetric tip Stackelberg. Teoria liniei frânte a cererii oligopolistului.

Avantajele și dezavantajele pieței oligopoliste.

Tema 7. Evaluarea rezultatelor activității la nivel macroeconomic

Cuvinte cheie: fluxuri macroeconomice circulare, indicatori agregați, produs intern brut, valoare adăugată, valoare nominală și reală.

Modelul fluxurilor circulare – fundament teoretic al Sistemului Conturilor Naționale.

Indicatorii agregați din SCN și corelarea lor. Modalitățile de calcul al Produsului Intern Brut: metoda valorii adăugate, metoda fluxului de cheltuieli și metoda fluxului de venituri. Valorile nominale și reale ale Produsului Intern Brut.

Limitele PIB în măsurarea bunăstării unei națiuni și indicatorii compoziți.

Caracteristica și dinamica indicatorilor macroeconomici în R. Moldova.

Tema 8. Dezechilibrele macroeconomice

Cuvinte cheie: ciclul economic, recesiune, relansare, politici de stabilizare, șomaj, rata naturală și rata efectivă a șomajului, legea Okun, politici anti-șomaj, inflație, deflație, hiperinflație, anticipări inflaționiste, curba Phillips, politica antiinflaționistă.

Fluctuațiile ciclice. Ciclul economic: caracteristici și elemente structurale. Dinamica indicatorilor macroeconomici în faza de recesiune și relansare economică. Rolul negativ și pozitiv al recesiunii. Politicile de stabilizare macroeconomică. Manifestările ciclității în R.Moldova.

Șomajul: natura și forme. Rata naturală și rata efectivă a șomajului. Costurile economice și sociale ale șomajului. Legea lui Okun. Politica anti-șomaj. Problemele pieței muncii și a șomajului în R.Moldova.

Natura inflației. Inflația prin cerere și inflația prin costuri. Anticipările inflaționiste. Măsurarea inflației. Tipurile inflației în funcție de intensitate. Consecințele inflației anticipate și neanticipate. Raportul inflație-șomaj. Curba Phillips pe termen scurt și lung. Politici antiinflaționiste. Manifestarea proceselor inflaționiste în R.Moldova.

Tema 9. Echilibrul macroeconomic general: modelul AD-AS

Cuvinte cheie: cerere agregată, cheltuieli de consum, investiții brute și nete, multiplicator investițional, modelul clasic al ofertei agregate, modelul keynesist al ofertei agregate, echilibrul macroeconomic general, decalaj recesionist, decalaj inflaționist.

Cererea agregată: efecte și factori determinanți.

Consumul ca componentă a cererii agregate și economiile. Investițiile și factorii care determină modificarea lor. Multiplicatorul investițional și acceleratorul.

Oferta agregată și factorii ei determinanți. Modelul clasic și modelul keynesist al ofertei agregate.

Echilibrul macroeconomic general. Consecințele modificării echilibrului macroeconomic determinat de schimbările intervenite în cererea agregată. Consecințele modificării echilibrului macroeconomic determinate de schimbările intervenite în oferta agregată.

Decalajul recesionist și inflaționist.

Tema 10. Politicile economice orientate către cerere și eficiența lor

Cuvinte cheie: politica bugetar-fiscală, multiplicatorul achizițiilor publice, multiplicatorul transferurilor, multiplicatorul fiscal, stabilizatori automați, politica monetar-creditară, operațiuni open-market, rata refinanțării, rata rezervelor obligatorii.

Politica bugetar-fiscală: scopuri și instrumente. Cheltuielile guvernamentale și plățile de transfer. Impozitele și impactul lor asupra outputului.

Multiplicatori și efectele de transmisie ale politicii bugetar-fiscale.

Eficiența și flexibilitatea politicii bugetar-fiscale. Stabilizatorii automați.

Politica monetară: scopuri și instrumente. Reglarea ofertei monetare. Baza monetară.

Multiplicatorii politicii monetare și efectele de transmisie. Eficiența și flexibilitatea politicii monetare.

Tema 11. Politicile economice orientate către ofertă și eficiența lor

Cuvinte cheie: subvenții, reglementări, specificarea și protecția drepturilor de proprietate

Politicile orientate către ofertă: scopuri și instrumente. Politici de perfecționare și eficiența funcționării piețelor. Subvenții guvernamentale. Reglementările guvernamentale. Reforme structurale. Specificarea și protecția drepturilor de proprietate.

Impactul politicilor orientate către ofertă asupra creșterii economice.

Tema 12. Economia deschisă și balanța de plăți externe

Cuvinte cheie: economie deschisă, liber-schimbism, protecționism, curs de schimb fix și flotant, balanța de plăți externe, rezerve valutare.

Economia deschisă și echilibrul macroeconomic general. Comerțul exterior și identitatea macroeconomică de bază. Politicile comerțului exterior.

Piața valutară și cursul de schimb. Cursul de schimb fix și flotant. Funcția exportului net și rata de schimb.

Balanța de plăți externe și structura ei. Asigurarea echilibrului dinamic intern și extern al balanței de plăți. Rezervele valutare. Balanța de plăți a R.Moldova.

Literatura recomandată

MICROECONOMIE

1. Teorie economică. Vol.I "Miroeconomie". Coordonator: Aurelia Tomșa. Chișinău, 2012
2. Sorocean O., Filip N. Introducere în teoria economică. Chișinău, ASEM, 2005.
3. Bucos T., Barbăneagră O. Teorie economică I. Microeconomie. Chișinău, 2013

4. Bejan Gh. Microeconomie: teste, probleme, situații. Chișinău, ASEM, 2009.
5. Șarpe D.A. Microeconomie: teorie și aplicații. București, 2002.
6. Marin D. Microeconomie: teorie și aplicații: consumatorul și producătorul. București, 2000.
7. Rașcă L. Teorie și practică în microeconomie. București, 2002.
8. Albu C. Comportamentul microeconomic al agenților economici în condiții de piață: aplicații. București, 2003.
9. Vrânceanu R. Bazele microeconomiei întreprinderii. Iași, 2004.
10. Воробьев В.А., Бондарь А.В., Сухарева Н.Н. Микроэкономика. – БГЭУ, 2007.
11. Вечканов Г. С., Вечканова Г. Р. Микроэкономика. Пособие. – С-Пб.: Питер, 2010.
12. Гальперин В.М., Игнатъев С.М., Моргунов В.И. Микроэкономика : В 2 т. С-Пб: Омега-Л, Экономическая школа, 2008 г
13. Ивашковский С.Н. Микроэкономика.-М.: Дело,2002 .
14. Мэнкью Н.Г., Принципы экономикс.СПб.: Питер 2003.
15. Нуреев Р. М. Курс микроэкономики. М.: - Норма, 2006.
16. Сорочан О.П. Экономическая теория.- Кишинэу, МЭА.2008.
17. Франк Р.Х. Микроэкономика и поведение. – М.: ИНФРА-М, 2000.
18. Фридман А. А. Лекции по курсу микроэкономики продвинутого уровня. ГУ ВШЭ, 2007
19. Стратан С. Куку М. Микроэкономика. ASEM. Кишинев, 2010.
20. Robert S. Pindyck, Daniel L. Rubinfeld. Microeconomics., Prentice Hall, 2005.
21. G. Mankiw Principles of Microeconomics Tomson.South-Western, 2005
22. Don.E. Waldman Microeconomics Pearson. Addison Wesley,2003
23. P.Krugman., R. Wells Microeconomics Worth Publishers, 2004
24. Robert E., Hall & Mark Lieberman Microeconomics. Principles and Applications.Thomson. South-Western. 2005
25. Campbell R. McConnell, Stanly L. Brue. Economics. 16 ed. New-York, 2005

MACROECONOMIE

1. Teorie economică. Vol.II "Macroeconomie" . Coordonator: Aurelia Tomșa. Chișinău, 2013
2. Stiglits J.E., Walsh C. Economie , București, Ed. Economica, 2005
3. Dornbusch R., Fisher St. – Macroeconomie, Ed. Sedona , Timișoara, 1997.
4. Oprescu G. Microeconomie Macroeconomie. Ed. Economica, Bucuresti, 2000
5. Мэнкью Н.Г Принципы макроэкономики. 4-е издание, СПб. 2010.
6. Долан Э. Дж., Линдсей Д. Макроэкономика. СПб, 2008.
7. Фишер С, Дорнбуш Р., Шмалензи Р. Экономика. Пер.с англ. .- СПб.- Киев: Издательский дом «Вильямс», 2005.
8. Пышкина Т.В. Макроэкономика. Кишинев, 2012.
9. Агапова Т.А., Серегина С.Ф. Макроэкономика. 6-е изд.,. – М.: Дело и Сервис, 2004.
10. Mankiw,N.G. Principles of Macroeconomics, 6 Ed, McGraw-Hill Publishing Company, 2012.
11. Mankiw N.G. Macroeconomics, 8 Edition, Harvard University, Worth Publishers, 2012.
12. Stiglitz J. E., Walsh C. E., Principles of Macroeconomics, 4 Ed, W.W. Norton & Company, 2011.
13. Campbell R. McConnell, Stanley L .Brue, Sean M. Flynn, Macroeconomics: Principles, Problems and Policies, 18 Ed., McGraw-Hill, 2009.
14. Dornbusch R., Fischer S. Macroeconomics, 29 ed., 2006.
15. Krugman P., Wells R. Macroeconomics, Worth Publishers, 2009.